

Специфіка презентації наукових установ та спеціалізованих фондів в онлайн-соцмережах (на прикладі Фонду Президентів України)

Мережевий устрій сучасного суспільства наочно відтворюється в онлайн-соціальних мережах. Використання соціальних мереж у роботі різноманітних компаній, організацій, установ за останні роки стало поширеною практикою, називати переваги якої немає потреби. У соцмережах заявляється дедалі більше представництв бібліотек, наукових та освітніх установ. Однак не всі ці представництва стають успішними акторами у цьому новому комунікаційному просторі. Використання онлайн-соцмереж повинне ґрунтуватись на розумінні специфіки організації мережевої комунікації, на відміну від лінійної, ієрархічної. І це не тільки тому, що соцмережі сьогодні є «модними», а через те, що мережева комунікація і більш результативною, і більш демократичною.

Мережевий устрій комунікації та діяльності у суспільстві тому є таким поширеним, що він є найкращим для поширення інформації. Мережа складається із великої кількості вузлів та зв'язків між ними. Сутність соціальних мереж полягає в утворенні та підтриманні зв'язків між суб'єктами у вигляді постійного інформаційного обміну між ними. При цьому таке утворення є водночас і динамічним, і витривалим до змін. «Мережі являють собою відкриті структури, які можуть необмежено розширюватися шляхом включення нових вузлів, якщо ті здатні до комунікації в рамках даної мережі, тобто використовують аналогічні комунікаційні коди» [1], – вважає М. Кастельс, один із перших соціологів, які почали вживати поняття мережевого суспільства. Йдеться про те, що мережа для поширення інформації використовує не один лінійний канал, а тисячі каналів, що розходяться від пов'язаних між собою вузлів до інших таких же вузлів.

Наука потребує встановлення та постійного розвитку інформаційного поля, оскільки, як відомо, без постійного обміну інформацією між вченими її поступ уповільнюється. Відповідно, наукові установи повинні так само утворювати мережі для швидкого обігу інформації всередині них, а також вбудовуватись у наявні мережі для інтеграції у загальносуспільну комунікацію. Специфіка мережі полягає в утворенні численних горизонтальних зв'язків, тоді як «Звичайний комунікативний процес має пірамідальну форму, на вершині якої знаходиться джерело інформації, а в основі – безліч реципієнтів» [2]. Наука як соціальний інститут продукування нового знання тільки виграє від актуалізації таких горизонтальних зв'язків. Суб'єкти наукової діяльності також повинні організовуватись у подібні мережі за допомогою сучасних технологій, а найпростіший спосіб для цього – приєднатись до наявних онлайн-соціальних мереж.

Соцмережі – це сервіси обміну новинами, де кожен користувач – і автор, і читач, що утворює своєрідний медіа-простір. Такі установи, як Фонд Президентів України Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (<https://www.facebook.com/fondprezudentiv>, <https://vk.com/fondprezudentiv>), у своїй діяльності в соцмережах повинні дотримуватись певних принципів відповідно до медійної специфіки цих ресурсів. Ведення корпоративної сторінки у соцмережах повинно бути насамперед постійною функцією установи. Так, спорадичне наповнення сторінки інформацією не приносить багато користі, адже користувач перевіряє актуальність певного представництва організації саме за кількістю повідомлень у життєписі та віддаленості у часі останньої публікації. Для забезпечення постійної наповнюваності сторінки ФПУ інформація постійно дозується так, щоб можна було опублікувати 1–2 повідомлення на день.

Специфіка соцмереж полягає на циркуляції інформації, формування зв'язків із іншими інформаційними вузлами шляхом взаємодії з ними. Сторінка, яка тільки транслює інформацію з одного джерела – офіційного сайту – залишається відокремленою від комунікації і не включається в мережу наукових установ. Йдеться про те, що будь-яка сторінка у мережі є своєрідним центром комунікації, пов'язаним з іншими такими ж центрами відносинами. У зазначеному випадку ці відносини полягають на оцінці повідомлень, подальшому поширенні та дописуванні коментарів до них. Тому сторінка в соціальній мережі повинна не тільки виконувати ординарні функції інформування користувачів про події безпосередньо в установі, яку надає сторінка, а й бути своєрідним інформаційним центром, що має велику кількість зв'язків з іншими вузлами. Останнє означає, що адміністратор сторінки повинен бути добре обізнаним із діяльністю інших подібних установ, слідкувати за їх медіа-активністю та представляти відповідні повідомлення на своїй сторінці.

Сторінка установи у соцмережі повинна задовольняти інформаційні потреби користувача, однак наукові установи та такі специфічні фонди, як ФПУ, повинні здійснювати активну політику популяризації власної діяльності, виховувати власну аудиторію та скеровувати її інтерес у потрібному напрямку. Це означає, що не варто обмежувати змістовне наповнення сторінки «головними» новинами – такими, що на думку самого науковця можуть бути цікавими пересічному користувачу мережі. Такої інформації може бути не так багато, і тоді установа не отримує достатньої презентації у медіа-просторі, не включається в мережевий обіг інформації. Тому всі новини установи, події, нові продукти повинні знаходити своє місце на сторінці установи.

Для того, щоб дійсно всі новини діставали відображення на сторінці установи, потрібно реалізувати принцип організації роботи всієї установи: будь-яка діяльність, будь-яка інформація може бути використана для презентації установи. Для втілення стратегії адміністрування сторінки таких установ, як ФПУ, у соціальній мережі необхідна робота не тільки одного відповідального співробітника. Насправді для цього необхідна злагоджена робота всієї установи. Так, можна погодитись, що «Забезпечення необхідної для стабільного функціонування й розвитку системи якості управління передбачає налагодження ефективної інформаційно-комунікаційної взаємодії між окремими елементами системи управління» [3, с. 134]. Весь колектив установи повинен працювати на те, щоб сторінка мала якомога більше власного оригінального матеріалу. Іншими словами, кожна дія співробітника повинна завершуватись взаємодією із адміністратором сторінки установи в соцмережах.

Адміністрування сторінки у соцмережах важливе не тільки з огляду на потребу популяризації діяльності наукових установ та спеціалізованих фондів. За допомогою активної роботи у мережах можна досягти важливої мети: вбудуватись у комунікативний простір сучасного суспільства, а також створити всередині загальної інформаційної мережі мережу контактів наукових, освітніх установ для обміну повідомленнями, організації спільної діяльності тощо. Тому не варто до ведення сторінок в соцмережах ставитись формально, адже тільки активна присутність у мережі має сенс з погляду розвитку такої мережі.